

И Н Ф О Р М А Ц И Я

на АБУ АЙЯД, кандидат-член на ЦК на Фатах, направена на срещата му с др. ДИМИТЪР СТАНИШЕВ, секретар на ЦК на БКП

22 април 1985 г.

ДИМИТЪР СТАНИШЕВ:

Много се радвам, че използвайки Вашето минаване през София, имаме възможност отново да се срещнем. Ние високо ценим тази възможност, защото ще можем да получим една по-точна, по-дълбока информация за положението както в Близкия изток, така и на палестинския въпрос, който стои в центъра на блискоизточната криза, особено сега, когато положението и в световен мащаб се е изострило още повече, а така също и в самата блискоизточна организация. Ние, разбира се, следим събитията, всички процеси, които стават там, нюансите, които се развиват, и заедно с вас боледуваме, заедно с вас се стараем да се преодолеят тези трудности. Ние сме винаги за единството, единството на антиимпериалистическа основа, единството на ООП, като единствен представител на палестинския народ. Всички наши усилия са били насочени към това. С всички, които сме говорили, говорим и ще говорим за това.

Така че за нас ще бъде интересно да чуем Вашите оценки, Вашия анализ за последното развитие в организацията след тези събития, които станаха.

Последният път с Вас се срещнахме в Бояна. Тогава беше др. Али Насър Мохамед, но оттогава пак станаха изменения.

Трябва да Ви кажа, че за нас това е интересно също така и от гледна точка на това да дадем по-точна информация на др. Живков, който ще замине за Сирия, за да може по-точно и по-конкретно да бъде информиран, тъй като тези проблеми, които ще се обсъждат с Асад, са проблеми на арабските сили и проблеми на палестинското движение и те не може да се избегнат.

Така че за нас е много приятно, че сте точно в този момент в София, за да се информираме и по вашите проблеми. Разбира се ние ще информираме нашето ръководство за това.

АБУ АЙЯД:

На последната среща, която имахме в София, стигнахме до споразумение с др. Али Насър Мохамед. На тази среща присъствуваха и другарите Абас Заки, кандидат-член на ЦК на Фатах, и Абу Наил, представител на ООП в България. Дори ние нарекохме това споразумение Софийско споразумение. Ние винаги казваме "ако това споразумение се беше осъществило", защото ако бяхме го осъществили, много от проблемите, пред които сега сме поставени, нямаше да възникнат. В София ние се споразумяхме през ноември, в случай, че всички палестински организации присъствуват или дори в обратния случай – имахме предвид тук Националния съюз – да се свика Националният съвет в Алжир или в Аден за период от 2 месеца – от 15 септември до 15 ноември, като президентът Али Насър Мохамед и

Хауатме се задължиха да убедят Народния фронт да присъствува на сесията на Националния съвет. Това трябваше да стане най-късно в срок до 20 ноември. Действително започнахме да се готвим за това събитие. Успяхме да изтръгнем от ЦК на Фатах одобрение на споразумението в София. Това споразумение обаче поради редица причини, най-важната от които е сирийският натиск, не беше изпълнено. И следователно не беше възможно за мен и за някои други другари от ЦК да свикаме сесия на Националния съвет в тези места, за които споменах. Затова имаше две основни причини.

Първата основна причина е, че многократно отлагаме свикването на подобна сесия и вече не можехме да отлагаме повече, тъй като при последното отлагане вече нямаше никакъв определен срок и особено от страна на другарите от Народния фронт за освобождение на Палестина.

Втората причина – защото всички условия, които доведоха до отлагането на свикването на сесията, продължаваха да съществуват. Имам предвид сирийския натиск. Фактически нямаше определена дата за свикването на сесията. Това означаваше, че причините за подобно състояние се намираха и в ООП.

При положение, че съществуваха само две възможности за място за свикване на сесията – Багдад и Аман, само тези две правителства се съгласиха – ние сметохме, че в Аман ще бъде по-лесно, отколкото в Багдад, поради редица причини. И действително, както знаете, се свика сесията в Аман. Това означаваше, че Споразумението от Аден и Алжир бе замразено. Фактически остана само на книга. Причини за това замразяване имаше и у нас, във

Фатах, но отговорност за това носи и Демократичният съюз.

Свикването на сесията в Аман трябваше да се отрази на общия ход на развитието на организацията. Така Крал Хюсеин получи възможност да предприеме, да лансира своята инициатива в рамките на ООП, тъй като сега ООП е в такова състояние, че е уязвима за натиск от страна на Йорданските власти в посоката, в която те желаят да се развива палестинския въпрос. Защото със свикването на сесията се оформя друга сила в Палестинското съпротивително движение – както знаете, Националният съюз. В него влиза Ахмед Джибрил и неговата организация и други организации. Също така извън сесията останаха организациите, влизащи в Демократичния съюз, а те бяха в основата на Споразумението Аден – Алжир. Фактически само Фатах и някои по-малки организации взеха участие в сесията.

Всички прогресивни и патриотични сили във Фатах и в Националния съвет се стремяха да излязат от тази сесия с възможно най-малко загуби. И в Аман ние обсъждахме в детайли и откровено инициативата на Крал Хюсеин, като я отхвърлихме категорично. В едно от изказванията на представителя на Фатах – не знам дали са пристигнали при вас документи – беше даден ясен отговор на инициативата на Крал Хюсеин. Дори по телевизията тези речи бяха изключени след като се опитаха да изопачат съдържанието им. Така например речта на Фарук Кадуми беше много откровена, както и речите на много други представители. Дори и Йорданската телевизия не успя да цензурира тези изказвания.

ДИМИТЪР СТАНИШЕВ:

Кои бяха тези сили, за които говорите, вътре в ООП?

АБУ АЙЯД:

Нашият другар Хани Хасан беше най-активен в тази линия, както и неговият брат, а в Изпълнителния комитет - генерал Абдул Разак Яхия. Този триъгълник започна да проявява активност. Най-опасен е Яхия. Той е човекът, който е архитект на усилията на тези сили.

На 9 февруари Арафат нямаше карт бланш от наша страна за подписване на споразумението, а и той самият се изказваше против подписването му. Затова ние всички бяхме крайно изненадани от подписването, тъй като само часове преди това той лично беше против. Върху поведението на Арафат оказват влияние два фактора.

В текста на споразумението Крал Хюсеин се съгласи с израза палестинска държава. Това е текстът на споразумението, което е пристигнало при Вас. И това е за пръв път от страна на Крал Хюсеин, но, разбира се, ние считаме, че това е маневра, тъй като другите пунктове в споразумението фактически зачеркват палестинската държава.

Вторият фактор, това е наличието на многобройна египетска делегация при пристигането на Арафат в Аман. Също така Хани Хасан оказва влияние върху него, и то по време, когато Крал Фахд беше в САЩ.

За съжаление досега това предложение е отхвърлено.

Ние, разбира се, не се отчайваме, защото знаем, че нещата в Близкия изток не могат да се решат без този съюз. Единственото условие е отношенията в рамките на този съюз да бъдат отношения между независими и уважаващи се страни, а не отношения на зависимост.

Когато Дамаск отхвърли нашето предложение, ние започнахме да обсъждаме въпроса как при създалите се обстоятелства да се справим със споразумението. Първият ни сблъсък се състоя преди няколко дни в Багдад. Беше ни дадено предложението на Ричард Мърфи. Фактически това беше секретният документ, за който споменах. Аз считам, че отхвърлянето на предложението на Мърфи фактически замрази и Аманското споразумение.

Борбата около Споразумението продължи на различни равнища както във Фатах, така и в ООП. 90 на сто от ръководните кадри на Фатах са против споразумението. Също така привържениците на тази организация в различните страни са против Споразумението и това много ни помогна, въпреки съществуващото разцепление в рамките на ЦК. Това обаче не означава, че половината от членовете се обявяват в подкрепа на Споразумението. Те са за внасяне на поправки в него.

Преди Мърфи да дойде в Близкия изток аз лично се срещнах с Крал Хюсеин, с мен бе и Абдул Разак Яхия. Нашата среща продължи 7 часа. След този разговор моето убеждение в необходимостта от анулиране на това Споразумение се засили.

Аз заявих на Крал Хюсеин, че сред присъстващите от Йорданска страна всички са палестинци, /най-важните сред които министърът на външните работи – Тахер, Аднан Абу Уда – министър на кралския дворец/. По тази логика утре вашият външен министър може да твърди, че ни представя. Какво общо ще има ООП с подобни преговори? Фактически една личност ще може да се счита за смесена йорданско-палестинска делегация.

Ние дълго дискутирахме и тези четири пункта бяха разгледани основно. Освен това разбрахме, че кралят не желае свикване на международна конференция и решаване на палестинския въпрос чрез нея. Едва след като Израел постигне някакво споразумение със смесената делегация и под контрола на САЩ, само да се уведоми Съвета за сигурност. Разбира се, той си дава сметка за опасността от съветско вето.

Запитах Крал Хюсеин: как преценявате факта, че САЩ не признава ООП и палестинската държава? Крал Хюсеин отговори: ще считам за голямо завоевание евентуалното признаване на ООП от САЩ. В същото време той заяви, че е приятел на Съветския съюз. Но какво направи Съветският съюз? Излезе с инициатива, която има морална стойност, но няма реални перспективи. Фактически единствено САЩ могат да оказват въздействие и натиск върху Израел.

Аз не искам да влизам в детайли, но в общи линии това е позицията на Крал Хюсеин. Ние обаче съвсем твърдо отстояваме своята позиция. По време на срещата заявих, че в такъв случай нищо не ни остава, освен да положим венец на гроба на Садат и да му кажем "благодаря" за това, което направи. Тогава Крал Хюсеин се разсърди, стана и

каза: аллах да закриля Арафат, ако бях на негово място, или щях да си подам оставката, или щях да ви изгоня. Аз му казах, че ние не сме министри на Арафат, а сме членове на едно ръководство. Фактически не стигнахме до никакво разбирателство. Срещата остави у мен впечатление за съществуването на голяма опасност. Фактически получихме сведения, така да се каже, от първа ръка.

След това преминахме към втория етап на споразумението. Преди да ни бъде представено предложението на Мърфи, Крал Хюсеин предприе една хитра маневра. Той освободи министър-председателя и назначи Зеид Риѝаи за нов ръководител на кабинета. Зеид Риѝаи е известен в Йордания. Той беше министър-председател от 1973 до 1976 г. През този период отношенията между Сирия и Йордания бяха най-добри и дори се стигна до икономическо и политическо единство. Фактически обръщането на Крал Хюсеин към Риѝаи означаваше ултиматум към нас: или вие ще се съгласите с нашите условия, или ще се преориентираме към Сирия. Фактически това е груб натиск върху ООП.

Ние веднага разбрахме тази маневра, но това не ни повлия. Още от първата среща между краля и Риѝаи се започна да се говори именно за разширяване на отношенията между Аман и Дамаск. На нея Риѝаи е казал, че не може да се стигне до решаване на палестинския въпрос без Сирия, и че трябва да се възстановят отношенията между Сирия и ООП. Това се говори от йорданска страна, за да внуши, че отношенията между Аман и Дамаск се подобряват.

всички трудности, които се създават от Сирия, ние не сме зависими от нея. Ние считаме, че Сирия трябва да коригира своята позиция към ООП.

ДИМИТЪР СТАНИШЕВ:

Много благодаря, другарю Айяд, за действително дълбоката и много откровена информация, която направихте за сегашното състояние конкретно във Фатах. Изключително важни са тези оценки, които дадохте.

...

АБУ АЙЯД:

Съществува съгласие между нас по всички въпроси, но считаме, че на този етап могат да бъдат предприети две стъпки.

Първата е да Ви информираме чрез наш представител за всички по-нататъшни реакции на Вашингтон и другите страни относно нашето решение.

Втората стъпка – аз Ви моля, другарю Станишев, да предадете на др. Живков освен това, което говорихме, и нещо, което е важно, с оглед той да го предаде на Хафез Асад. Аз напълно отговорно заявявам, че той сега трябва да отвори пътя към обединяване на Палестинското съпротивително движение, което ще отвори пътя към осуетяване на Споразумението от Аман. Това е мнението на мнозинството от членовете на ЦК на Фатах и официално го изразявам. Да предположим, че някои от ЦК, дори между тях да е и Арафат, искат да продължат по стария път. Да кажем, че те са 10 на сто. Ние можем да се обявим срещу Споразумението от Аман чрез палестинската законност

отвътре, а не отвън. Дали президентът Асад ще бъде готов да подаде своята ръка, за да зачеркнем това споразумение чрез законните палестински резолюции, дали ще се откаже от своето вето на Палестинския национален съвет, на присъствието на която и да е организация. И дори Арафат и някои от ЦК на Фатах да се обявят с този курс, ние ще имаме възможност да го свалим, ако успеем да свикаме такава обединителна сесия. Това е нашето предложение. Аз считам, че то е ясно.

Ако от сирийската страна чрез др. Живков бъдат направени никакви внушения, ние сме готови чрез Абу Наил веднага да реагираме. Аз съм готов да дойда тук. Това предложение не е само от мое лично име.

АБАС ЗАКИ:

В момента Сирия среща много големи икономически затруднения, отсъствието на стоки затруднява пазара. Много се повишиха цените.

ДИМИТЪР СТАНИШЕВ:

Да, това е вярно. И все пак не можем да не се съгласим, че Сирия засега е най-големият фактор в борбата срещу американския империализъм и срещу израелския ционизъм. Като не се съгласяваме с едното, трябва да се съгласим с другото. Не се съгласяваме с тяхната политика по отношение на палестинското движение, но трябва да отчитаме обективната ѝ роля. Защото ние сега например с посещението си в Сирия имаме намерение да подписваме договор за дружба.

ЙОРДАН КИРОВ:

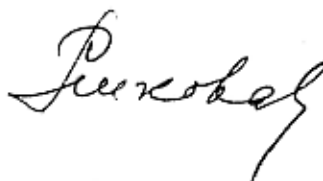
Ние защо сега не вярваме на тези, които се обявяват за марксист-ленинци. Опитът е много горчив.

АБУ АЙЯД:

Сега Сомалия възстанови отношенията си с Либия и в декларация по този повод заяви, че по този начин се присъединява към борбата.

ЙОРДАН КИРОВ:

А не към "Зелената книга". А може би и към нея ще се присъедини.

Стенограф: 

/Р.Никова/